

Utlåtande 2005:139 RI (Dnr 009-2974/2003)

Tydliggörande av sambanden kring vad som skapar välfärd

Motion av Ulla Hamilton (m) (2003:20)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Motion (2003:20) av Ulla Hamilton (m) om tydliggörande av sambanden kring vad som skapar välfärd anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Ulla Hamilton (m) yrkar i motionen (2003:20), *bilaga*, att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inom ett år ta fram ett ”tillväxtpaket” för att öka insikten hos medarbetarna i staden om sambanden mellan näringslivets villkor och välfärden. Vidare att staden ska införa principen med konsekvensanalyser i de fall som beslutsförslagen rör näringslivet och dess villkor.

Remisser

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och dåvarande näringslivsnämnden (nuvarande Stockholms Näringslivskontor AB).

Stadsledningskontoret anser att medvetenheten om näringslivets vikt för den fortsatta välfärdsutvecklingen är så pass utbredd att särskilda informationsinsatser till stadens medarbetare inte kan anses påkallade. Konsekvens-

analyser för näringslivet av olika kommunala beslut har stipulerats i det nyligen antagna näringslivspolitiska programmet.

Näringslivsnämnden anser att tillväxtens betydelse för vår välfärd diskuteras i flera fora i staden, bl.a. Småföretagsdelegationen och det Kommuninterna rådet. Nämnden har en viktig uppgift att öka förståelsen för näringslivets betydelse och för dess förutsättningar i stadens verksamheter. Vad gäller konsekvensanalyser av beslutsförslag för näringslivet inför viktiga beslut kan nämnden bara beklaga att analyser inte genomförs i tillräcklig utsträckning, eftersom det finns ett uppdrag i stadens ännu gällande näringslivsprogram att sådana ska genomföras.

Mina synpunkter

Den övergripande visionen för vår näringslivspolitik är att utveckla Stockholm till norra Europas mest spännande och attraktiva region. Det handlar om att förbättra möjligheterna att driva, utveckla, etablera och starta företag i vår stad. Vi måste också förstärka den växtkraft som finns i Stockholm i dag genom att ta ansvar för bostadsförsörjning, bygga ut infrastruktur och utveckla nya områden som kan bära Stockholms framtida utveckling. Stockholm behöver stärka sin roll som kunskapsstad, IT-metropol, biomedicinskt centrum, finansplats, evenemangsstad, miljöhuvudstad och som en region som erbjuder god livskvalitet och som kännetecknas av hög innovationstakt, mångfald och modernitet.

När vi socialdemokrater, tillsammans med miljöpartiet och vänsterpartiet, fick majoritet 2002 befann sig Stockholm i lågkonjunktur, något vi ser tydliga spår av även i dag. Samtidigt kunde vi konstatera att stadens näringslivsarbete hade stora brister och kan närmast beskrivas som passivt. Kontakterna med näringslivet var glesa och ofta på näringslivets initiativ och vi får gå tillbaka till 1970-talet för att finna långsiktiga, strategiska tillväxtsatsningar. Då samlades Stockholm till satsningen på Kista, som i dag är ett av världens ledande utvecklingsområden inom IT- och telekom.

Under första halvan av mandatperioden har vi därför fokuserat på att utveckla näringslivsperspektivet i staden, att bygga upp en mer effektiv organisation som i större utsträckning samarbetar med och fungerar som ett nav för regionen, näringslivet, den högre utbildningen och forskningen. Staden samverkar i dag nära med såväl de stora bolagen som Stockholms småföretagare.

Vi har också tagit oss an utmaningen att hålla en tätposition i det växande Europa. Oavsett om det är låg- eller högkonjunktur. Det handlar om att förbättra kommunikationerna, att bygga ut och effektivisera såväl spår- som vägnätet.

Och det handlar om att skapa ett Kista 2 och ett Kista 3 – utvecklingsområden som parallellt med IT- och telekomsektorn kan lyfta Stockholm ytterligare i ett internationellt perspektiv. Vi har förvärvat marken vid Norra Stationsområdet och bör under andra halvan av mandatperioden kunna sätta spaden i jorden för ett nytt utvecklingsområde med tyngdpunkt på bioteknik och biomedicin. Och kring Telefonplan planeras för ett tredje utvecklingsområde med inriktningen design och form. I Kista är i dag fler anställda än under högkonjunkturåret 2000.

Parallellt med dessa satsningar ser vi tydliga tecken på att konjunkturen vänder. I Stockholm ökar antalet nystartade företag, antalet varsel minskar och i stort sett samtliga branscher visar en kraftfull uppgång. Även sysselsättningen ökar i Stockholm, medan det fortfarande är tungt i övriga landet.

Kommunfullmäktige har nyligen behandlat Småföretagsdelegationens rapport "Tillväxt Stockholm" med förslag till åtgärder över ett brett fält för att stärka utvecklingen i hela stockholmsregionen. Kommunfullmäktige har vidare fattat beslut om ett näringslivspolitiskt program för Stockholm för att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och hållbar tillväxt i staden. För att kunna uppnå målet att stockholmsregionen ska utvecklas till norra Europas mest spännande region skall staden kunna erbjuda goda förutsättningar för att driva och utveckla företag, lokalisera företag samt starta företag. Alla nämnder och bolagsstyrelser som har kontakter med näringslivet har fått det klara uppdraget att ta ansvar för att programmets mål uppfylls. Det gäller nu att fylla de institutionella ramarna med ett konkret innehåll.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Mikael Söderlund* (m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. motionen bifalls
2. därutöver anför följande.

Att förtydliga sambanden mellan företagande, tillväxt och välfärd är en viktig del i arbetet med att förbättra möjligheterna för Stockholm att växa. Vi välkomnar därför motionärens förslag om att försöka öka kunskaperna om företagandets betydelse för Stockholm bland stadens anställda. Vi förespråkar även sedan länge att staden genomför konsekvensanalyser för näringslivet inför viktiga beslut efterlevs.

Däremot oroas vi över att föredragande borgarråd i sitt svar knappt ens med ett ord berör motionärens förslag utan väljer att försöka förbättra dagens kärva klimat för

företagen i Stockholm genom att dölja avsaknaden av handling bakom vackra ord och tomma fraser. Vi vill istället se en ny politik för företagande och tillväxt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2003:20) av Ulla Hamilton (m) om tydliggörande av sambanden kring vad som skapar välfärd anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 15 juni 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin* och *Mikael Söderlund* (båda m), *Lotta Edholm*, *Ulf Fridebäck* och *Abit Dundar* (alla fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ulla Hamilton (m) yrkar i motionen (2003:20), bilaga, att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inom ett år ta fram ett ”tillväxtpaket” för att öka insikten hos medarbetarna i staden om sambanden mellan näringslivets villkor och välfärden. Vidare att staden ska införa principen med konsekvensanalyser i de fall som beslutsförslagen rör näringslivet och dess villkor.

Bakgrund

Ulla Hamilton (m) har i motion föreslagit dels att kommunstyrelsen ges i uppdrag att inom ett år ta fram ett ”tillväxtpaket” som i första hand syftar till att öka insikten hos stadens samtliga medarbetare om hur sambanden ser ut mellan näringslivets villkor och välfärden, dels att kommunfullmäktige beslutar att staden ska införa principen med konsekvensanalyser i de fall som beslutsförslagen rör näringslivet och dess villkor.

Motionären anser att det finns klara kunskapsbrister när det gäller sambandet mellan näringslivets villkor och välfärden och att det råder ett motsatsförhållande mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet. Det förhållandet skulle vara särskilt påtagligt inom den offentliga sektorn där många röstade nej till euron i tron att detta tryggar jobben. Motionären föreslår därför att stadens medarbetare skall bibringas bättre insikter om sambanden mellan näringslivets villkor och välfärden.

REMISSER

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och dåvarande näringslivsnämnden (nuvarande Stockholms Näringslivskontor AB).

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 maj 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen prioriterar full sysselsättning som ett led i strävan att förbättra Sveriges långsiktiga tillväxtförutsättningar. Många åtgärder har genomförts för att stärka utbildningen, sänka marginaleffekterna, effektivisera arbetsmarknadspolitiken och minska sjukfrånvaron.

Man kan notera att antalet arbetade timmar per person har trendmässigt sjunkit i Sverige under en lång följd av år. Denna trend riskerar att fortsätta. Åldrande arbetskraft och en ökad andel personer med utländsk bakgrund leder i nuläget till en fortsatt

sjunkande sysselsättning och än färre arbetade timmar. Internationell konkurrens om jobb och investeringar ställer nya krav på arbetskraften. Stora omställningar kan krävas i vissa regioner, branscher och yrkesgrupper.

Helt nyligen har regeringen tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att få fler i arbete genom att ta fram förslag till hur regelsystem och institutioner kan användas effektivare för att öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar, främst i det privata näringslivet. Uppdraget gäller också hur behovet av arbetskraft kan tillgodoses bättre framöver. Ungdomarnas inträde på arbetsmarknaden måste påskyndas och underlättas utan att utbildningsambitionerna sänks. Det gäller också att stimulera och göra det möjligt för äldre att fortsätta i arbetslivet genom att stärka efterfrågan på erfarenhet och kompetens hos äldre. De sakkunniga skall sammanställa och popularisera analyser och argument för förmedling av kunskaper om arbetsutbudets centrala roll för tillväxt, välbästand, inkomstspridning och välfärdens framtida finansiering och därmed medverka till en ökad samsyn i samhället om utmaningarna inför behovet av åtgärder för att få fler i arbete.

Tillväxten i ekonomin har varierat över tiden. Sverige hade en mycket hög tillväxt under de så kallade rekordåren på 1950- och 1960-talen. Under åren 1970-1994 var tillväxten i Sverige i genomsnitt lägre än i omvärlden. Sedan 1994 har svensk tillväxt dock åter nått höga nivåer. Sverige hade under åren 1994-2002 en tillväxt på i genomsnitt 3% per år medan EU-området låg på 2,4% per år. Tillväxt i ekonomin och arbete går hand i hand med varandra. Den höga tillväxten från mitten av 1990-talet till början av 2000-talet ledde till nya jobb. Från senare år kan man se att tillväxten inte varit förenad med en motsvarande ökning av sysselsättningen. Sambandet mellan ekonomisk tillväxt och nya jobb har blivit svagare under det senaste årets konjunkturuppgång. Trots den höga arbetslösheten är det brist på personer med den utbildning och kompetens som tjänstesektorn efterfrågar i stockholmsregionen. Målet om en sysselsättning på 80% riskerar därmed att inte uppnås.

En förutsättning för framgångsrika företag är ett gott företagsklimat. Det gäller både lokalt och nationellt och är summan av de attityder, regler, institutioner och kunskaper som finns i företagarens närmiljö. I ”Strategi för utveckling av Stockholms stad åren 2005-2007” har det långsiktiga målet för stadens näringspolitik fastlagts att Stockholm skall utvecklas till Sveriges och norra Europas ledande ekonomiska utvecklingsregion. Detta ställer krav på att kunna erbjuda goda förutsättningar för att starta, driva och etablera företag i regionen. Ambitionen är att utveckla Stockholm till norra Europas mest spännande och attraktiva region genom stadens konkurrensfördelar som kunskapsstad, IT- metropol, besöks- och evenemangsstad mm. Satsningen på bostadsbyggandet och infrastrukturen fortsätter, vilket bidrar till dynamiken i hela stockholmsregionen. I det nyligen antagna näringslivspolitiska programmet konkretiseras stadens åtaganden för ett gott företagsklimat. Småföretagsdelegationens rapport ”Tillväxt Stockholm” ger ytterligare underlag för aktiva åtgärder. Mot denna bakgrund finns fog för att framhålla stadens positiva företagsklimat, vilket motiverar en ledande placering på kommunernas rankinglista.

Med stadens nya organisation för näringslivsfrågor har en stabil grund lagts för det fortsatta arbetet för näringslivets utveckling. En av näringslivskontorets viktiga uppgifter är att öka kunskapen om och förståelsen för näringslivets betydelse. Detta sker bla. genom det kommuninterna näringslivsrådet.

I det nyligen antagna näringslivspolitiska programmet fastslås att för ökad förståelse för näringslivets villkor skall analyser göras av beslutsförslags konsekvenser för näringslivet och resultatet redovisas i beslutsunderlaget.

I det regionala tillväxtprogrammet 2004-2007 (RTP) har fastlagts tre strategier för tillväxtprogrammet: Bättre förutsättningar för infrastruktur, bostäder och utbildning, Stärk regionens entreprenörskap och innovationsmiljö samt Utnyttja marknadens storlek och förändra institutioner. Bristen på bostäder, kapacitetsproblem i infrastrukturen och en långsiktig personal- och kompetensförsörjning är strategiska tillväxtproblem.

Stadsledningskontoret vill i sammanhanget peka på arbetet med att etablera en entreprenörskapsplattform i regionen i samverkan mellan skola och arbetsliv för kunskapsutbyte i regi av statliga och regionala huvudmän.

Avsikten är att härigenom uppmuntra kreativt ansvarstagande och stimulera till entreprenörmässigt tänkande bland elever och lärare i stockholmsregionen.

Stadsledningskontoret kan alltså konstatera att det föreligger en bred medvetenhet om villkoren för fortsatt ekonomisk tillväxt på statlig, kommunal och regional nivå och att näringslivets konkurrenskraft är av vital betydelse för den fortsatta utvecklingen av landets välfärd. En välfungerande offentlig sektor är också ett nödvändigt stöd för näringslivet. Detta samband är numera välkänt hos stadens medarbetare och bör vara en av flera drivkrafter i utförandet av resp. arbetsprestationer.

Motionen torde kunna anses besvarad med vad här anförts.

Näringslivsnämnden beslutade den 11 november 2003 att överlämna och åberopa näringslivskontorets tjänsteutlåtanden som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av *Mikael Söderlund m fl (m)*, *Karl Bern (fp)* och *Johan Davidsson (kd)* yrkar bifall till motionen samt att därutöver anför följande.

Det är viktigt att förtydliga det viktiga sambandet mellan företagande, tillväxt och välfärd. Vidare måste staden intensifiera sitt arbete med att förbättra möjligheterna för ett Stockholm som växer. Motionärens förslag om att försöka öka kunskaperna om företagandets betydelse för Stockholm bland stadens anställda är därför ytterst välkommet. Vidare måste initiativ tas för att se till att uppdraget i stadens näringslivsprogram att genomföra konsekvensanalyser för näringslivet inför viktiga beslut efterlevs.

Näringslivskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 oktober 2003 i huvudsak anført följande.

Ärendet

Näringslivskontoret har fått en motion av Ulla Hamilton (m) angående tydliggörande av sambanden kring vad som skapar välfärd (dnr 009-2974/2003) på remiss från kommunstyrelsen. Se bilaga. Motionen har även remitterats till stadsledningskontoret.

Bakgrund

Motionären anser att den nyligen genomförda folkomröstningen visar på att det finns klara kunskapsbrister när det gäller sambandet mellan näringslivets villkor och välfärden. Många anställda inom den offentliga sektorn har röstat för ett nej till euron i tron att ett nej tryggar deras jobb. Vidare anser motionären att nejöstarna ser ett motsatsförhållande mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet. Utan framgångsrika företag skapas inga jobb, genereras inga skatteintäkter och då finns heller inga resurser att fördela.

Det ligger i allra högsta grad i stadens intresse att tydliggöra detta samband, menar motionären. Inte minst viktigt är det att stadens medarbetare har klart för sig detta samband. Utan den insikten är det svårt att arbeta för ett förbättrat näringslivsklimat i Stockholm. Ett viktigt led i arbetet med att öka denna insikt är att införa krav på att varje beslutsunderlag som kan komma att påverka stadens näringsliv ska innehålla en analys av vilka konsekvenser som beslutet kan få för detta.

Med anledning av ovanstående yrkar motionären:

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inom ett år ta fram ett tillväxtpaket som i första hand syftar till att öka insikten hos stadens samtliga medarbetare om hur sambanden ser ut mellan näringslivets villkor och välfärden ser ut.
- Att kommunfullmäktige beslutar att staden ska införa principen med konsekvensanalyser i de fall som beslutsförslagen rör näringslivets och dess villkor.

Näringslivskontorets tjänsteutlåtande

Helt avgörande för utvecklingen av Stockholmsregionen är att vår internationella konkurrenskraft bibehålls och helst förstärks, vilket förutsätter ett välmående och dynamiskt näringsliv. Det är ekonomisk tillväxt bland regionens företag som skapar såväl ökad sysselsättning som de resurser som behövs för att finansiera behoven inom offentlig verksamhet.

Kontoret instämmer med motionären att det är viktigt att denna insikt genomsyrar all kommunal verksamhet och att insikten också påverkar stadens verksamheters attityder och förhållningssätt till näringslivet i Stockholm.

Kontoret har en viktig uppgift att fylla som innebär att öka förståelsen för näringslivets betydelse och för dess förutsättningar i stadens verksamheter. I detta sammanhang är samarbetet mellan kontoret, stadsdelsförvaltningarna och övriga förvaltningar centralt.

Ett viktigt diskussionsforum inom staden för tillväxtens betydelse är det Kommun-interna näringslivsrådet. Bland dess deltagare råder det total enighet om att staden måste underlätta för företag och företagande.

Även inom ramen för Småföretagsdelegationen arbetas det med tillväxtfrågor, och delegationen har startat ett projekt som syftar till att lyfta Stockholm till norra Europas främsta tillväxtregion. Ett av delmålen är att återta tätpositionen i Sverige.

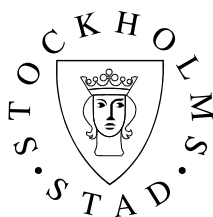
Sju arbetsgrupper har bildats som ska identifiera åtgärder/uppdrag som ryms inom stadens fögderi.

En grupp har fått i uppgift att arbeta med vad vi kallar ”Stockholms-andan”. I begreppet ligger att staden, tillsammans med näringslivet måste dra åt samma håll för att Stockholm ska utvecklas i positiv riktning. Det kan bl a handla om att företag och tjänstemän på myndigheter inte pratar ”samma språk”, dvs att tillståndsgivaren inte förstår företagaren och under vilka villkor han verkar.

Vad gäller konsekvensanalyser i de fall som beslutsförslagen rör näringslivet vill näringslivskontoret påminna om att i stadens ännu gällande näringslivsprogram finns ett uppdrag att:

- Genomföra analyser av konsekvenserna av beslutsförslaget för näringslivet inför viktiga beslut.

I en del fall har konsekvenserna genomlysts, bl a vad gäller byggandet av vissa cykelbanesträckningar. Det vore önskvärt om analyser gjordes i fler fall. Analysen får emellertid inte påverka handläggningstiden nämnvärt.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2003:20

2003:20

Motion av Ulla Hamilton (m) om tydliggörande av sambanden kring vad som skapar välfärd

Den nyligen genomförda folkomröstningskampanjen visar på att det finns klara kunskapsbrister när det gäller sambandet mellan näringslivets villkor och välfärden. Många anställda inom den offentliga sektorn har röstat för ett nej till euron i tron att ett nej tryggar deras jobb. De ser ett motsatsförhållande mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet. Blickar vi tillbaka på Sveriges utveckling från fattigt jordbrukssamhälle till en framgångsrik industrination på 100 år så visar det oss att grunden för den svenska välfärden skapas hos ett framgångsrikt näringsliv. Utan framgångsrika företag skapas inga jobb, genereras inga skatteintäkter och då finns heller inga resurser att fördela. Den insikten fanns i det svenska samhället under denna period. Men det verkar som om den har försvunnit till stor del under de senaste årtiondena. Sanningen är att vi är alla beroende av att näringslivet är framgångsrikt. Det är därifrån som pengarna kommer till såväl, vård, skola, omsorg som till all annan offentlig verksamhet. Det är också skälet till att den svenska regeringen nu har börjat tala allt mer om vikten av att det svenska näringslivet är konkurrenskraftigt.

Det ligger i allra högsta grad i stadens intresse att tydliggöra detta samband. Inte minst viktigt är det att stadens medarbetare har klart för sig detta samband. Utan den insikten är det svårt att arbeta för ett förbättrat näringslivsklimat i Stockholm. Ett viktigt led i arbetet med att öka denna insikt är att införa krav på att varje beslutsunderlag som kan komma att påverka stadens näringsliv ska innehålla en analys av vilka konsekvenser som beslutet kan få för detta.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknad att

1. kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inom ett år ta fram ett "tillväxtpaket" som i första hand syftar till att öka insikten hos stadens samtliga medarbetare om hur sambanden ser ut mellan näringslivets villkor och välfärden
2. kommunfullmäktige beslutar att staden ska införa principen med konsekvensanalyser i de fall som beslutsförslagen rör näringslivet och dess villkor.

Stockholm den 19 september 2003

Ulla Hamilton